

ศาสนาที่มีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในโลกปัจจุบัน

The Religion that is significant build human social in the world now

ภูชงค์ ฝูงชมเชย*

Phuchong Foongchomchoei

บทคัดย่อ

ตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย ไม่ได้กำหนด/หรือบังคับให้คนไทยจะต้องนับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง โดยประชาชนทั่วไปมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาได้ตามความต้องการ แต่จะต้องไม่ไปกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น

ในโลกมีศาสนาอยู่จำนวนมาก แต่มีศาสนาที่ยอมรับกันว่าเป็นศาสนาใหญ่หรือเป็นสากล ประมาณ 4 ศาสนาคือ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ อิสลาม และพราหมณ์ (ฮินดู) การนับถือศาสนาของประชาชนในชาติ /หรือในภูมิภาคใดๆ ย่อมเป็นไปตามความเชื่อ ความเลื่อมใสศรัทธา ที่สืบเนื่องมาจากบรรพบุรุษ หรือตามความชอบในตัวผู้นำของกลุ่มชนนั้นๆเป็นสำคัญ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการอบรมโดยตรง/หรือเป็นผู้สอนศาสนา สำหรับในศาสนาพุทธ คือ พระสงฆ์ และ อนุศาสนาจารย์¹

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ศาสนา, ผู้สอนศาสนา

Abstract

The constitution laws is the supreme laws of Thailand, the provision do not comments and do not prohibition about the religion. Every people can selection in respect in the religion.

In the world has many religions. The most has about four religions for every bodies. The big or the important religions have Buddhism, Christianity, Islam and Brahminin (Hinduism). The respect in the religion is reliability from the ancestors. So that in the religions must has the teachers in direct religions. In Buddhism is the monks and the Chaplain.

Key words: Relationship, Religion, Evangelist.

บทนำ

สิ่งที่มวลประชากรรักและหวงแหนร่วมกัน จนสามารถรวมจิตใจเข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างมีเอกภาพมีอยู่ 2 ประการ คือ ชาติ และ ศาสนา การเข้าร่วมด้วยกันอาจจะมี ความแตกต่างกันบ้างตามสภาวะของสิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมโดยรวม แต่มีสิ่งหนึ่งที่เป็นมูลเหตุสำคัญของการรวมตัวกันก็คือ สภาพจิตใจที่มีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน และที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้นำหรือหัวหน้า หากผู้นำนับถือ ศรัทธา และเชื่อมั่นอย่างใด มวลมหาชนก็จะคล้อยตาม ผู้เป็น

* นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, หน้า 1.

หัวหน้า เช่น หัวหน้า/หรือกลุ่มผู้นำที่เป็นหัวหน้ามีความเชื่อมั่น ศรัทธา และ นับถือศาสนาพุทธ ชนหมู่ใหญ่ที่เป็นสมาชิกหรือเป็นบริวารก็จะนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกัน และผู้นำครอบครัวก็จะปลูกฝังและอบรมสั่งสอนให้บุตรหลานหรือสมาชิกในครอบครัวนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกัน ในส่วนที่แสดงออกถึงความเป็นเอกราชมีอธิปไตยหรือที่รวมตัวกันของประชาชนเป็นชาติ สรุปว่ามวลชนจะต้องเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อรักษาไว้ซึ่ง ความเป็นเอกราชของ “ชาติ” ซึ่งความรับผิดชอบของคนในชาติสิ่งหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตามคือ ชายไทยทุกคนจะต้องเข้ารับการตรวจเลือกเพื่อเป็นทหาร ส่วนสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของมวลมหาชนเหล่านั้นคือ “ศาสนา” จากค่านิยมของคนไทยอีกประการหนึ่งคือ ชายไทยจะต้องบวชเพื่อเป็นการทดแทนบุญคุณของบุพการี หรือชายไทยจะต้องบวชก่อนแต่งงานหรือก่อนมีครอบครัว ดังนั้นเราพอจะอนุมานความศรัทธาของสังคมไทย ที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ต่อผู้ชายไทย หรือสตรีที่จิตใจเข้มแข็งและองอาจกล้าหาญ ว่า “คนไทยฝากชีวิตไว้กับชาติ ฝากจิตใจไว้กับศาสนา”²

การอบรมเพื่อปลูกฝังให้มีความรักชาติและศาสนานั้น ในประเทศไทยส่วนใหญ่อีกจะนับถือศาสนาพุทธ เป็นหลัก ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้นำ และ/หรือ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้มวลชนเลือนับถือศาสนาได้อย่างเสรี ส่วนความรักชาติและการเสียสละเพื่อชาติแม้จะต้องแลกด้วยชีวิต ทุกคนก็พร้อม เราจึงเป็นประเทศที่มีเอกราชอย่างทุกวันนี้

การรวมกลุ่มหรือการรวมตัวกันของมวลมหาชน เพื่อความเป็นเอกราชของชาตินั้น อาจจะประกอบด้วยมวลชนหลายศาสนาร่วมมือร่วมใจกันบางประเทศที่อยู่คนละภูมิภาคไม่มีพื้นที่ติดต่อกัน ก็สามารถรวมกันเพื่อปฏิบัติศาสนกิจร่วมกันได้ เช่น ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามด้วยกัน ก็จะเดินทางไปแสวงบุญที่เดียวกันเป็นประจำทุก ๆ ปีที่นครเมกกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย หรือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็นิยมที่จะไปแสวงบุญหรือประกอบพิธีที่ประเทศอินเดีย เป็นต้น

ศาสนาใหญ่ 4 ศาสนา³

ในการที่เราคัดเลือกศาสนามากล่าวเพียง 4 ศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาใหญ่ในโลก จากการพิจารณาจากการมีผู้นับถือศรัทธาจำนวนมาก การยอมรับว่าเป็นศาสนาประจำชาติใดชาติหนึ่ง/หรือหลายๆชาติ และคนส่วนใหญ่ในชาตินับถือมากกว่าศาสนาอื่นๆ และเป็นศาสนาที่มีการเผยแพร่และขยายตัวไปในทุก ๆ หมู่ชน ให้มวลมหาชนได้ศึกษาเปรียบเทียบและประการสำคัญเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อเกิด “สงคราม หรือ สันติสุข” ของโลกและศาสนานั้น ๆ เราจะต้องมีเวลาและโอกาสติดต่อประสานงานกับศาสนิกผู้นับถือศาสนานั้น ๆ ด้วย

1. ศาสนาพราหมณ์ (ฮินดู) มีมวลชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือมากและยกให้เป็นศาสนาประจำชาติได้แก่ ประเทศอินเดีย และ เนปาล ซึ่งมีศาสนิกชนจำนวนมากนับถือและศรัทธา

2. ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาใหญ่ศาสนาหนึ่งที่มวลชนนับถือจำนวนมาก ในพื้นที่ทวีปเอเชีย และโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศไทย สหภาพเมียนมาร์ ประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศศรีลังกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศมองโกเลีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นต้น

3. ศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาใหญ่ ที่มีศาสนิกจำนวนมาก ได้แก่ ประเทศในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ประเทศกรีซ และฟิลิปปินส์ เป็นต้น

4. ศาสนาอิสลาม ศาสนิกผู้นับถือ จะอยู่ในประเทศแถบเอเชีย และประเทศตะวันออกกลาง ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน อัฟกานิสถาน ตุรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย จอร์แดน และประเทศในทวีปแอฟริกา

² คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 2.

³ คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 12.

ในอดีตการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันของประชากรโลก เป็นสาเหตุการสู้รบที่มีการสูญเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่ขัดแย้งกันสืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในการนับถือศาสนาของตน การไม่เคารพและกล่าวดูหมิ่นเหยียดหยาม ศาสนาอื่น/หรือมวลชนกลุ่มอื่นๆ

สงครามครูเสด (The Crusades. ค.ศ.1096 – 1291)⁴

สงครามครูเสดเป็นการสู้รบระหว่างพวกคริสเตียนในยุโรปกับพวกมุสลิมที่ยึดครองนครเยรูซาเลม ในปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาคริสต์ พวกคริสเตียนยกทัพไปโจมตีดินแดนของพวกมุสลิม โดยอ้างว่ากระทำไปเพื่อการปลดปล่อยนครเยรูซาเลม สงครามครูเสด ดำเนินอยู่ในช่วงระยะเวลาเกือบ 200 ปี และก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การพัฒนาการของยุโรปทั้งในด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ชาวคริสเตียนจากยุโรปยกกองทัพไปทำ สงครามครูเสดถึง 6 ครั้ง ผู้ที่ไปทำสงครามและสนับสนุนการสู้รบในสงครามครูเสดจะมีเหตุผลสำคัญคือ “ความศรัทธาต่อ ศาสนาคริสต์” และ อ้างการปลดปล่อย “ปาเลสไตน์” นักรบที่ไปทำสงครามครูเสดของชาวคริสเตียน จะมีเครื่องหมาย “กางเขนทำด้วยผ้า” ติดไว้บนเสื้อของพวกตน จึงถูกเรียกว่า “Crusader” ซึ่งมีความหมายว่า “ผู้ติดเครื่องหมายกางเขน”

ใน ค.ศ.1095 สันตะปาปาเออร์เบินที่ 2 (Urban #2) ได้เรียกประชุมผู้นำทางศาสนาและขุนนางของฝรั่งเศส เพื่อให้ยุติการสู้รบแย่งชิงอำนาจกัน และให้ช่วยกันปกป้องศาสนาคริสต์ ในปีต่อมาสันตะปาปาทรงนำกองทัพเข้าทำ สงครามครูเสดครั้งที่ 1 ผู้เข้าร่วมสงครามมีจำนวนมาก จากดินแดนต่างๆทั่วยุโรปเพราะมีความเชื่อว่าไปรบเพื่อศาสนา และเป็นการไถ่บาปที่ยิ่งใหญ่ และผู้เสียชีวิตจากการสู้รบจะได้ขึ้นสวรรค์ และสันตะปาปาทรงให้สัญญาว่าทรัพย์สินของ นักรบครูเสดจะได้รับการคุ้มครองจากศาสนจักร นักรบที่มีหนี้สินจะได้รับการยกเว้นหนี้ นักโทษในคดีอาญาก็จะได้รับการอภัยโทษด้วย

(ภาพที่ 1): Crusader คือ นักรบผู้ติดเครื่องหมายกางเขน

คริสเตียนชนะในสงครามครูเสดครั้งที่ 1 เมื่อชนะสงครามแล้วคริสเตียนก็สร้างเขตปกครองขึ้นใหม่ในปาเลสไตน์ หลังจากนั้นนักรบคริสเตียนก็เดินทางกลับยุโรป เปิดโอกาสให้พวกมุสลิมกลับมาบูรณารานและยึดดินแดนในปาเลสไตน์คืน จึงมีการสู้รบอย่างยืดเยื้อยาวนาน และมีการสู้รบของสงครามครูเสดอีก 3 ครั้งที่พวกมุสลิมชนะในสงคราม จนกระทั่งใน ปี ค.ศ.1291 กองทัพคริสเตียนชนะแล้วไม่ยึดครองดินแดนปาเลสไตน์กลับไปยึดกรุงคอนสแตนติโนเปิลแทน และพวก มุสลิมเข้ายึดครองดินแดนปาเลสไตน์กลับไป และสงครามครูเสดก็ยุติลง

⁴ สงครามครูเสด. <http://islamhouse.muslimthai.com>. หน้า 1.

(ภาพที่ 2): จิตรกรรมสันตะปาปาเออร์แบนท์ที่ 2 เรียกประชุมผู้นำศาสนาและขุนนาง เพื่อให้เข้าร่วมรบเพื่อแย่งชิงดินแดนศักดิ์สิทธิ์⁵

สรุปในอดีตศาสนามีอิทธิพลมาก องค์สันตะปาปาจะทรงประกอบพิธีสวมมงกุฎให้แก่จักรพรรดิผู้ครองนคร และมีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวหรือสั่งการให้จักรพรรดิผู้ครองนครต่างๆ ส่งกองทัพไปร่วมรบในสงครามครูเสด (โดยอ้างว่าไปรบเพื่อคริสต์ศาสนา/หรือเพื่อคริสเตียน)

เมื่อปี พ.ศ.2542 ได้มีการสำรวจการนับถือศาสนาในประเทศไทย สรุปผลการสำรวจเป็น สถิติที่ใช้อ้างอิงได้⁶ และสามารถนำมาเป็นฐานข้อมูลเพื่อหาตัวแปรหรือความเปลี่ยนแปลงของการนับถือศาสนาในประเทศไทยได้ ผลจากการสำรวจประกอบด้วยศาสนาหลัก 4 ศาสนา และอื่นๆ ข้อมูลประชากรในขณะนั้นประเทศไทยมีประชากรประมาณ 62 ล้านคน

ศาสนา	ศาสนิก / ผู้นับถือ
1.พุทธศาสนา	57,134,880 คน
2.ศาสนาอิสลาม	3,220,233 คน
3.ศาสนาคริสต์	991,600 คน
4.ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์	21,661 คน
5.ศาสนาอื่นๆ	97,813 คน
รวม	61,466,187 คน

จากสถิติที่นำมาเป็นฐานข้อมูลในเบื้องต้น(ของปี 2542) อัตราส่วนและจำนวนศาสนิกที่นับถือศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย โดยแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของแต่ละศาสนาก็มีเกณฑ์การขยายตัวเป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับสถิติดังกล่าว

⁵คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 15.

⁶รายงานการศาสนาประจำปี 2542. กองแผนงาน กรมการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2542), หน้า

เนื่องจากประเทศไทยไม่กำหนดให้ศาสนาใดศาสนาหนึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ และการนับถือศาสนาเมื่อจบสงครามโลกครั้งที่ 2 สหประชาชาติได้มีมาตรการคุ้มครองเรื่อง “เชื้อชาติ และ ศาสนา” โดยเฉพาะเรื่องศาสนาระบุไว้ใน “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 18”⁷ ดังนี้ สิทธิมนุษยชน “ข้อ 18 ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความคิด โนธรรมและศาสนาสิทธินี้รวมถึง อิสรภาพในการเปลี่ยนศาสนาหรือความเชื่อมั่น และอิสรภาพในการแสดงออกซึ่งศาสนาหรือความเชื่อมั่นของตน โดยการสอน การปฏิบัติ และการสักการบูชา และการประกอบพิธีกรรม ไม่ว่าจะโดยลำพัง หรือ ในประชาคมร่วมกับผู้อื่น และเป็นการสาธารณะหรือส่วนบุคคล”

จากผลการที่รัฐบาลไทยได้แถลงนโยบาย ในการบริหารประเทศ ด้านการปกครอง ได้เน้นนโยบายแน่นอนว่า จะเปิดโอกาสให้ประชาชนพลเมืองมีสิทธิสมบูรณ์ในการนับถือศาสนา โดยมีข้อความปรากฏแน่ชัด ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงปัจจุบัน) ยังคงความเดิมใน มาตรา 38⁸ “บุคคลย่อมมีเสรีภาพสมบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ในการใช้เสรีภาพดังกล่าว บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์ อันควรมิควรได้ เพราะเหตุแห่งการนับถือศาสนา นิกายศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนาหรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรม ตามความเชื่อถือแตกต่างจากคนอื่น

รวมความว่า ประชาชนมีความเคารพมั่นคงอยู่ในศาสนาเป็นเวลาช้านานมาแล้ว เป็นความเชื่อถือที่ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ครั้นมาในสมัยปัจจุบันนี้ รัฐบาลของนานาชาติได้ยอมรับนับถืออย่างเป็นทางการว่า การนับถือศาสนาตลอดจนการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา “เป็นสิทธิเสรีภาพของมนุษย์” กับได้ให้ความสนับสนุนและคุ้มครองอย่างกว้างขวาง

(ภาพที่ 3): พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้อริยสัจ 4⁹

⁷ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 2.

⁸ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 3.

⁹ พุทธประวัติ. <http://th.wikipedia.org.th>. หน้า 4.

เมื่อเป็นดังนี้ การที่ผู้มีหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา จะทำการปกครองบังคับบัญชาคนอื่นก็ดี การที่ข้าราชการจะติดต่oprสานงานกับประชาชนก็ดี การที่วิญญูชนจะเข้าสู่สังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศก็ดี จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะคำนึงถึงศาสนาประจำชีวิตของผู้คนเกี่ยวข้องเหล่านั้น ที่เป็นการบีบบังคับกันในทางศาสนา ไม่เคยปรากฏเป็นผลดีทั้งในอดีตและปัจจุบัน และการแตกแยกทางศาสนายากที่จะสมานกันได้ เมื่อชาวโลกมีการตื่นตัว ทุกคนก็ควรจะได้หันมาศึกษาศาสนาของตนให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้นด้วย เพราะปรากฏว่ามีอยู่เสมอ ในคนไทยที่เป็นพุทธศาสนิกถูกชาวต่างประเทศสอบถาม เรื่องของพระพุทธศาสนา แล้วตอบเขาไม่ได้ หรือเดาตอบผิด ๆ ถูก ๆ ไปก็มี ย่อมเป็นการเสียหายแก่ส่วนรวม จึงจำเป็นที่พุทธศาสนิกจะต้องศึกษาให้รู้เรื่องของพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ การประสูติ การตรัสรู้ และการปรินิพพาน

ศาสนาพราหมณ์ (ฮินดู)¹⁰

กำเนิดศาสนาพราหมณ์ โดยชนเผ่าอารยันที่อยู่ตอนใต้ของทวีปเอเชีย ได้อพยพย้ายที่อยู่ไปตามแนวเทือกเขาหิมาลัย คือประเทศอินเดียในปัจจุบัน เป็นผู้ก่อตั้งศาสนาพราหมณ์ โดยมีความเชื่อดั้งเดิมว่ามนุษย์เกิดภายใต้อิทธิพลของดวงดาว และจะนับถือเทพเจ้าตามธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระวรุณ พระวายุ พระอัคนี เป็นต้น

เกิดการแบ่งชนชั้นในประเทศอินเดียเป็น 4 ชนชั้น/หรือ 4 วรณะ คือ

1. **วรรณะพราหมณ์** เป็นวรรณะที่มีอาชีพหลักในการประกอบพิธีทางศาสนา จะใช้เครื่องแต่งกายสีขาว
2. **วรรณะกษัตริย์** เป็นวรรณะที่มีอาชีพหลักเป็นนักปกครอง และเป็นนักรบ จะใช้เครื่องแต่งกายสีแดง
3. **วรรณะแพศย์** เป็นวรรณะที่มีอาชีพหลักเป็นพ่อค้า ทำการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้า จะใช้เครื่องแต่งกายสีเหลือง
4. **วรรณะศูทร** เป็นวรรณะที่มีอาชีพหลักเป็นกรรมกร จะใช้เครื่องแต่งกายสีดำ

อิทธิพลศาสนาพราหมณ์ในประเทศไทยมีมาเป็นเวลานาน และพิธีกรรมต่างๆของศาสนาพราหมณ์เข้ามามีส่วนต่อการดำรงชีวิตของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยที่รัฐบาลไทยไม่กำหนดเคร่งครัดในเรื่องการนับถือศาสนาของคนในชาติ ดังนั้น คนไทยได้คัดเลือกเอาความเจริญงอกงามในการประกอบพิธีของพราหมณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ศาสนาพุทธมากมาย ในบางครั้งก็มีการผสมผสานพิธีการเข้ากับศาสนาพุทธ เช่น พิธีแลงนาขวัญในวันพืชมงคล เป็นต้น และให้สังเกตความเจริญของพราหมณ์ร่วมกับพุทธในสถานที่ต่างๆ เช่น ปราสาทขามพระวิหารในจังหวัดศรีสะเกษ ปราสาทบ้านพลวงที่จังหวัดสุรินทร์ เขาพนมรุ้งในจังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทหินพิมายในจังหวัดนครราชสีมา และเทวาลัยในจังหวัดลพบุรี เป็นต้น เมื่อชนชาติไทยเข้ามาอาศัยในพื้นที่ดังกล่าวแล้วข้างต้น ได้เห็นความเจริญรุ่งเรืองที่ศาสนาพราหมณ์ได้ดำเนินอยู่ก่อนแล้ว ชนชาติไทยจึงคัดเลือกเอาวัฒนธรรมสิ่งต่างๆ ที่สามารถปรับเข้ากับพุทธศาสนาได้ มาใช้พัฒนาประเทศ และสร้างประโยชน์ด้านการปกครองบ้านเมืองสืบไป ดังนั้นเราจึงเห็นการผสมผสานศาสนาเข้าด้วยกันอย่างลงตัว ซึ่งในบางโอกาสเราจะได้เห็นการจัดกิจกรรมร่วมกันของ 2 ศาสนา เช่น พุทธร่วมกับพราหมณ์ เป็นต้น

ศาสนาคริสต์¹¹

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่ยิ่งใหญ่ศาสนาหนึ่งในโลก มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชีย ประเทศปาเลสไตน์ (Palestine) ศาสนาคริสต์ก่อกำเนิดภายหลังจากศาสนาพุทธ 543 ปีโดยพระเยซู เป็นคนเชื้อชาติยิวเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาคริสต์ พระเยซูพระองค์กำเนิดที่ เมืองเบธเลเฮม แคว้นกาลิลี ประเทศปาเลสไตน์

¹⁰ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 14.

¹¹ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 18.

ที่มาของชื่อศาสนา “คริสต์ (Christ)” จากภาษากรีกเรียก “คริสโตส (Christos)” ซึ่งแปลว่า ผู้ช่วยปลดเปลื้องทุกข์ภัย ในภาษาโรมันเรียกว่า “คริสตัส (Christus)”

การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ โดยพระเยซู ไม่เพียงแต่สอนศาสนาอย่างเดียว พระเยซูท่านมีความสามารถในการรักษาโรคภัยต่างๆ ได้ด้วย อำนาจทางจิต (Healing Power) จึงมีผู้เลื่อมใสศรัทธามาก ต่อมาเมื่อพระเยซูมีชื่อเสียงมากขึ้น และคำสอนของพระองค์ไม่สอดคล้อง หรือขัดต่อหลักของโมเสส จึงมีพระยิวที่ไม่พอใจพระองค์ ช่วยกันวางแผนกล่าวโทษพระองค์ จนพระองค์ถูกประหารด้วยการตรึงอยู่กับไม้กางเขน ที่ภูเขาเหนือเมืองเยรูซาเล็ม

หลักการสำคัญที่สุดที่พระเยซูเผยแพร่ก็คือ ความรัก เริ่มตั้งแต่ทรงสั่งสอนให้คนรักพระเจ้า รักครอบครัว รักเพื่อนบ้าน และรักเพื่อนมนุษย์ทั่วไป จุดหมายสูงสุดคือสวรรค์ ได้แก่การเข้าไปอยู่ใกล้ชิดพระผู้เป็นเจ้า โทษที่ร้ายแรงของผู้ประพฤติฝ่าฝืนก็คือนรก

พระคัมภีร์ในศาสนาคริสต์เรียกพระคัมภีร์ว่า ไบเบิล (Bible) มีอยู่ 2 พระคัมภีร์¹² คือ

1. **พระคัมภีร์เก่า (Old Testament)** เป็นลัทธิศาสนายิว ว่าด้วยการสร้างโลกและกล่าวถึงพระบัญญัติ 10 ประการ เขียนกันไว้ช้านานตั้งแต่ก่อนที่พระเยซูเกิด

2. **พระคัมภีร์ใหม่ (New Testament)** เป็นพระคัมภีร์ที่เป็นเรื่องสมัยใหม่ที่เป็นเรื่องสมัยพระเยซูเอง ว่าด้วยประวัติและคำสอนของพระเยซูเอง ซึ่งสาวกของพระเยซูเขียนขึ้นเองภายหลัง

พระบัญญัติ 10 ประการ พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงบัญญัติ โดยผ่านมาทางโมเสสปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์เก่า และต่อมาพระเยซูทรงรับรอง และได้สอนให้ชาวคริสต์ยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

- 1.อย่านับถือพระเจ้าอื่น
- 2.อย่าบูชารูปเคารพ
- 3.อย่าออกนามพระยโฮวาเปล่าๆ
- 4.จงทำงานให้เสร็จใน 6 วัน วันที่ 7 นั้นอย่าทำงานใดๆ
- 5.จงนับถือบิดามารดาของตน
- 6.อย่าฆ่าคน
- 7.อย่าล่วงประเวณี
- 8.อย่าลักทรัพย์
- 9.อย่าเป็นพยานเท็จ
- 10.อย่าโลภสิ่งใดๆที่เป็นของเพื่อนบ้าน

นิกายศาสนาคริสต์ แบ่งเป็น 3 นิกายใหญ่ ๆ¹³ คือ

1. **โรมัน คาทอลิก (Roman Catholic)** เป็นนิกายดั้งเดิม ตั้งมั่นอยู่ที่กรุงโรม คำว่า คาทอลิก แปลว่า สากล เป็นนิกายทางกรุงโรม จึงเรียกว่าโรมันคาทอลิก

2. **กรีก ออร์ทอดอกซ์ (Greek Orthodox)** เป็นนิกายที่สืบเนื่องจากกษัตริย์โรมัน ทรงย้ายนครหลวง มาตั้งที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งเป็นดินแดนของกรีก ศาสนาคริสต์ที่กรีกจึงแยกเป็นอิสระจากกรุงโรม คำว่า ออร์ทอดอกซ์ แปลว่า ความเห็น ที่เที่ยงตรง และเพราะตั้งอยู่ในดินแดนกรีก จึงเรียกว่า กรีก ออร์ทอดอกซ์

3. **โปรเตสแตนต์ (Protestant)** เป็นนิกายที่เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2063 โดยนักบวชหนุ่มชาวเยอรมันผู้หนึ่งชื่อ มาติน ลูเธอร์ ทนดูความเสื่อมโทรมของศาสนาที่กรุงโรมไม่ได้ โดยเฉพาะการที่ พระสันตะปาปามีความโลภเห็นแก่เงิน

¹² ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 28.

¹³ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 29.

จนถึงขั้นเปลี่ยนแปลงพิธีล้างบาปด้วยการนำเงินไปให้แก่วัดแทนการสารภาพบาป นักบวชหนุ่มจึงคัดค้านแล้วตั้งนิกายใหม่ เพราะการที่กล้าค้านข้อบัญญัติ ของพระสันตะปาปาที่กรุงโรม นิกายนี้จึงชื่อว่า โปรเตสแตนต์ แปลว่า นิกายค้าน

ศาสนาอิสลาม (Islam)¹⁴

ประวัติและกำเนิดศาสนาอิสลาม ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาใหญ่ ในประเทศไทยมีศาสนิกผู้นับถือมากเป็นลำดับที่ 2 รองจากศาสนาพุทธ เพราะศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่อบรมจิตใจของศาสนิกให้เกรงกลัวพระเจ้า และต้องภักดีต่อศาสนาได้มากที่สุด ในปัจจุบันศาสนาอิสลามแผ่คลุมทั่วพื้นที่ของชาวอาหรับ และแทรกอยู่ในทุกพื้นที่ของบางประเทศ เช่น บางจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย พระศาสดาของศาสนาอิสลาม นามว่า “มุฮัมมัด” หรือเรียกอย่างมุสลิมว่า “นบีมุฮัมมัด” อิสลามกำเนิดขึ้นในประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อ พ.ศ. 1113 หรือ ค.ศ. 570 คำว่าอิสลาม แปลว่าสงบ หรือ บริสุทธิ์ หรือ สะอาด ศาสนิกของศาสนาอิสลาม เรียก “มุสลิม” แปลว่า ผู้ภักดีต่อพระเจ้า ส่วนคำว่า “นบี” แปลว่านักบุญผู้พิเศษหรือแปลว่า ผู้เผยแพรศาสนาที่พระอัลเลาะห์ทรงแต่งตั้งขึ้น

ประวัติโดยสังเขปของ ท่านนบีมุฮัมมัด ประสูติที่นครเมกกะห์ ในตระกูลนบีอาซิม เผ่ากุไรช์ พระบิดาชื่อ अबดุลเลาะห์ พระมารดาชื่อฮามินะห์ ชีวิตในช่วงปฐมวัยท่านมีความยุ่งยากและไม่สะดวกสบาย เมื่อพระบิดาท่านเสียชีวิตก่อนที่ท่านประสูติ 2 เดือน และพระมารดาเสียชีวิตเมื่อท่านอายุได้ 5 พรรษา ท่านนบีมุฮัมมัดต้องอยู่ในการเลี้ยงดูของท่านปู่ และต่อมาอีกไม่นานท่านปู่ก็มาเสียชีวิต ดังนั้นท่านจึงต้องไปรับจ้างเป็นเด็กเลี้ยงแกะ

เมื่อท่านนบีมุฮัมมัด มีอายุได้ 25 ปี เหตุการณ์ในชีวิตท่านดีขึ้นเมื่อได้แต่งงานกับเศรซันนีหม้ายซึ่งมีอายุมากกว่าท่านถึง 15 ปี นามว่าคอดียะห์ เมื่อท่านนบีมุฮัมมัดอายุได้ 40 ปีท่านได้รับบัญชาจากพระอัลเลาะห์ให้เป็นศาสดาสอนศาสนาอิสลาม

หนังสืออธิบายคัมภีร์กุระอาน ชื่อ “อัลมิสบาฮ์อัลฮิตายะฮ์” กล่าวว่าตลอดชีวิตของท่านนบีมุฮัมมัด ยาวนานอยู่ได้ถึง 63 ปีนั้น ท่านมีพระชายารวม 14 คน พระชายาคอดียะห์เป็นลำดับที่ 1 และ พระชายาญะมีละห์เป็นลำดับสุดท้าย ท่านนบีมุฮัมมัดมีโอรส 3 และธิดา 4 รวม 7 องค์

ชาวมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลาม¹⁵

มุสลิมส่วนใหญ่ประมาณ 75–90% ของผู้นับถือศาสนาอิสลามทั่วโลกเป็นนิกาย “สุนนีย์” และอันดับที่ 2 ได้แก่นิกาย “ชีอะห์” ประมาณ 10–20% ประเทศที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่

1. ประเทศอินโดนีเซีย ประมาณ 12.7 % ของมุสลิมทั่วโลก
2. ประเทศปากีสถาน ประมาณ 11.0 % ของมุสลิมทั่วโลก
3. ประเทศอินเดีย ประมาณ 10.9 % ของมุสลิมทั่วโลก
4. ประเทศบังกลาเทศ ประมาณ 9.2 % ของมุสลิมทั่วโลก

5. นอกนั้นจะพบแทรกอยู่ตามชุมชน ของประเทศต่างๆ เกือบทุกประเทศทั่วโลก แม้แต่ในประเทศไทยก็มีไม่น้อยกว่า 5 ล้านคน

อิสลาม เป็นศาสนาใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากศาสนาพุทธ การเพิ่มของประชากรชาวมุสลิมเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าศาสนาอื่นๆ อาจจะมีสาเหตุมาจากการอนุญาตให้มุสลิมมีภรรยาได้มากกว่า 1 คน

หลักคำสอนของศาสนาอิสลาม แบ่งเป็น 3 หมวด คือ หลักการศรัทธา, หลักจริยธรรม และ หลักการปฏิบัติ ซึ่งความเชื่อตามคำสอนว่า “สรรพสิ่งในจักรวาล มิได้อุบัติขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ สิ่งเหล่านั้น พระเจ้าหรือองค์ศาสดาอัลเลาะห์เป็นผู้สร้าง” ตามความเชื่อของนิกายซุนนีย์ ที่ว่า

¹⁴ ศาสนาทั่วไป(สิทธิมนุษยชน).คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก พ.ศ.2538.(อ้างแล้ว), หน้า 32.

¹⁵ ศาสนาอิสลาม, <<http://th.wikipedia.org/wiki/>

1. ศรัทธาว่าอัลเลาะห์เป็นพระเจ้า
2. ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ต่างๆ ที่อัลเลาะห์ประทานมาให้ในอดีต
3. ศรัทธาในศาสนทูตต่างๆ ที่อัลเลาะห์ ได้ทรงส่งมายังหมู่มนุษย์ และนับมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตคนสุดท้าย ที่ได้รับบัญชาจากพระผู้เป็นเจ้า
4. ศรัทธาในบรรดามะลาอิกะฮ์ บ่าวผู้รับใช้อัลเลาะห์
5. ศรัทธาในวันสิ้นสุดท้าย คือหลังจากวันสิ้นโลกแล้ว มนุษย์จะฟื้นคืนเพื่อรับการตอบสนองของความดีหรือความชั่วที่ได้กระทำไปบนโลกนี้
6. ศรัทธาในกฎสภาวะ หรือ สิ่งที่เป็นข้อกำหนดและเงื่อนไขการกำหนดจากพระผู้เป็นเจ้า

ฐานบัญญัติอิสลาม (รุกน) ของซุนนีย์¹⁶

1. การปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์
2. ดำรงการละหมาดวันละ 5 เวลา
3. จ่ายซะกาต
4. ถือศีลอดในเดือนรอมะฎอนทุกปี
5. บำเพ็ญฮัจญ์ หากมีความสามารถ

บทสรุป

การศึกษาเรื่องความสำคัญของศาสนาในโลกเพียง 4 ศาสนาใหญ่ ดังที่กล่าวมาแล้ว สรุปว่าทุกๆ ศาสนาจะมีศาสดาของตนเองที่แต่ละท่านจะมีความเสียสละความสุขทางโลก/หรือโลกีย์วิสัยของมนุษย์ แต่ละศาสนามีความมุ่งมั่นไปในทางเดียวกัน คือต้องการให้เกิดสันติสุขในหมู่มหาชน พร้อมทั้งการสร้าง/หรือการบัญญัติข้อห้ามต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความแตกแยกกัน ซึ่งอาจจะนำไปสู่การทำสงคราม หรือการสู้รบกันอย่างไม่ดีที่ผ่านมา การกำหนด ศีล/หรือข้อห้าม/หรือบทบัญญัติ แต่ละศาสนาดูจะเน้นที่ความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน

แนวทางการอบรมสั่งสอนของแต่ละศาสนาอาจจะใช้วิธีการแตกต่างกัน แต่มีวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน คือความรัก ความสามัคคี ความสุข ของทุกคนในโลก สรุปผลที่ได้รับของผู้นับถือศาสนาทุกศาสนาในโลก เพื่อใช้เป็นแนวทางและเป็นหลักแห่งการสนทนาแก่ผู้ใคร่รู้ในศาสนา จำนวน 3 ประการ ได้แก่

1. ศาสนาทำให้ผู้ที่นับถือเป็นคนดี ศาสนาจะช่วยปรับปรุง กาย วาจา และใจ ให้เป็นคนดี มีความกตัญญู กตเวทิต์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา และมีความขยันหมั่นเพียร ลักษณะดังกล่าวแล้ว เรียกว่า “ความดี” เป็นพลังอันสำคัญที่จะส่งเสริมให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้า และมีความสุข
2. ศาสนาทำให้ผู้นับถือสามารถปกครองตนเองได้ ไม่ต้องใช้กฎหมายหรือระเบียบ มาเป็นกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมกลุ่มบุคคลในสังคม เนื่องจากคนดีที่นับถือศาสนาจะรู้ได้ถึงความถูกต้องผิดชอบชั่วดี
3. ศาสนาทำให้สังคมดีขึ้น คนดีที่นับถือศาสนาจะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เนื่องจากการเป็นคนดีมีศาสนาประจำใจทำให้รู้ สิทธิและหน้าที่ของตนต่อสังคม เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคม ในลักษณะของ “สังคมที่มีความปรองดอง” มีแต่ความรักความสามัคคี

¹⁶ อัลกุรอ่าน 51:56 <<http://www.usc.edu/dept/MSA/quran/051.qmt.html#051.056>>

เอกสารอ้างอิง

รายงานการประชุมทางวิชาการ

กองแผนงาน กรมการศาสนา, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2542.

คู่มืออนุศาสนาจารย์กองทัพบก, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, 2538.

สารนิเทศจากเวปไซด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)

สำนักข่าวมุสลิมไทยโพสต์, “สงครามครูเสด,” <<http://islamhouse.muslimthai.com>>

-----, “พุทธประวัติ,” <<http://th.wikipedia.org.th>>, 2558.

-----, “ศาสนาอิสลาม,” <<http://th.wikipedia.or.g/wiki/>>, 2558.

-----, “อัลกุรอาน,” <<http://www.usc.edu/dept/MSA/quran/051.qmt.html#051.056>>,

หน้า 51-56.